

Документаційне забезпечення охоронної діяльності природно-заповідних установ

Людмила Комерзан

Кафедра документознавства та інформаційної діяльності, Одеський національний політехнічний університет, м. Одеса, пр. Шевченка, 1
E-mail: l.kom13@mail.ru

In work ensuring security activity of objects of natural and reserved fund is opened features documentary. It is defined documents of security activity and also it is investigated the specific processes of their creation and use.

Ключові слова – документ, документаційне забезпечення, охоронна діяльність, об'єкти природно-заповідного фонду.

Охорона природно-заповідного фонду – одна з найважливіших функцій природоохоронних установ (об'єкти природно-заповідного фонду – об'єкти ПЗФ). Документаційне забезпечення охоронної діяльності об'єктів ПЗФ (заповідники, регіональні парки та ін.) полягає в інформуванні широкої аудиторії про правила поведінки на заповідній території та визначенні її меж.

Проблеми документаційного забезпечення природоохоронної діяльності вивчали К.І. Лопаткін, Є.І. Арсеньєв та ін. Особливості документозабезпечення охоронної діяльності об'єктів ПЗФ висвітлені в роботах О.М. Шуміло, В.А. Зуєва, В.Б. Степаницького та ін.

Функції охорони об'єктів ПЗФ покладено на службу державної охорони (СДО). Особливість документаційного забезпечення діяльності СДО в тому, що документ розглядається як будь який матеріальний об'єкт, що використовується для передачі інформації у суспільстві.

До документів охоронної діяльності відносять: інформаційно-охоронні знаки, межові охоронні знаки, інформаційні щити [3], процес створення та використання яких регламентовано Положенням про єдині державні знаки та аншлаги на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду України [1]. Вони створюються на спеціальних табличках і розміщуються безпосередньо на заповідній території та по її межах. Матеріал табличок повинен бути таким, щоб зберігати інформацію в первинному вигляді незалежно від погодних умов.

Ще одним документом охоронної діяльності є службове посвідчення працівника СДО, створення та використання якого регламентовано Положенням про службове посвідчення працівника служби державної охорони природно-заповідного фонду України та зразка такого посвідчення [2]. Даний документ має вигляд багатошарової пластикової картки, що виготовляється індивідуально для кожного працівника СДО та є документом, що надає їм право діяти відповідно закону.

Спільними для всіх документів охоронної діяльності елементами є наявність: Державного Герба України (зверху посередині документу або

зліва), назви об'єкта ПЗФ (посередині документу або зверху), фрази «Природно-заповідний фонд України» (під зображенням Державного Герба України) та синьо-жовтого фону.

Що стосується відмінностей між представленими документами, по-перше, це розміри кожного з них (інформаційні щити (841x1189 мм), інформаційно-охоронні (841x594 мм) та межові знаки (420x297 мм), службове посвідчення працівника СДО (54x85,6 мм)), по-друге інформаційне навантаження (інформаційні щити, у порівнянні з іншими документами охоронної діяльності, містять більший об'єм інформації (інформують про розміри, розміщення, функції, правила поведінки, показують рекомендовані маршрути і пункти огляду та ін.)), по-третє особливості розміщення (інформаційні щити, інформаційно-охоронні та межові знаки розміщуються на території об'єкту ПЗФ, тоді як службове посвідчення безпосередньо знаходиться у кожного працівника СДО).

Також однією з основних відмінностей є мета створення та використання кожного з документів (інформаційні щити – надання основних даних про об'єкт ПЗФ, інформаційно-охоронні знаки – позначення заповідних територій та об'єктів, межові знаки – визначення меж, службове посвідчення – регулювання діяльності працівника СДО).

Вивчивши особливості документаційного забезпечення охоронної діяльності, можна зробити висновок. Кожен із представлених документів відіграє важливу роль у здійсненні охоронної діяльності об'єктів ПЗФ, вони є одним із інструментів, що сприяють збереженню природно-заповідних територій та об'єктів. Використання даних документів в особливих умовах на спеціальних носіях цілком виправдане, так як саме в такому вигляді найбільш оперативно передають необхідну інформацію до адресата.

Література

1. Про затвердження Положення про єдині державні знаки та аншлаги на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду України [Електронний ресурс] : Наказ Міністерства охорони навколишнього природного середовища України від 29.03.1994 № 30. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0072-94>
2. Про затвердження Положення про службове посвідчення працівника служби державної охорони природно-заповідного фонду України та зразка такого посвідчення [Електронний ресурс] : Наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 23.06.2014 № 192. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0793-14#n37>
3. Шуміло, О.М. Екологічне право України. Особлива частина [Текст] : навч. посіб. / О.М. Шуміло, В.А. Зуєв, І.В. Бригадир та ін. – К., 2013 – 432 с.